

RIDLEYS REDE TEGEN HET LICHT

In zijn rede tijdens de opening van het academisch jaar somde de Britse auteur Matt Ridley een reeks ontwikkelingen op die hem optimistisch stemmen over de toekomst van de aarde en haar bewoners. *Resource* legde vier beweringen die vragen oproepen voor aan Wageningse hoogleraren.

BEWERING 1

'Ik denk dat de opwarming van de aarde reëel is, maar de effecten van klimaatverandering zijn niet zo erg als werd gevreesd. Klimaatverandering is reëel, maar ongevaarlijk.'

Rik Leemans, hoogleraar Milieusysteemanalyse: 'Klimaatontkenners accepteren tegenwoordig steeds vaker de door de mens veroorzaakte klimaatverandering, maar stellen vervolgens meteen dat opwarming en effecten klein zijn, veel effecten positief uitvallen en dat aanpassingen immer mogelijk zijn. Het sterk reduceren van broeikasuitstoot is volgens hen dus onnodig. Het laatste klimaatrapport van de IPCC uit 2014 laat echter onomwonden zien dat dit indruist tegen wetenschappelijke inzichten. Vergelijken met het rapport uit 2000, waarin de 2-graandoelstelling wetenschappelijk werd onderbouwd, geeft het rapport uit 2014 aan dat we veelal kwetsbaarder zijn. Ridley is lid van de adviesraad van de Global Warming Policy Foundation, die lobbyt tegen klimaatbeleid. Hij winkelt selectief in de klimaatveranderingsliteratuur.'

BEWERING 2

'De totale oppervlakte aan blad in de wereld is de laatste 30 jaar met 14 procent toegenomen. Die vergroening is voor 70 procent toe te schrijven aan de toename van CO₂ in de atmosfeer.'

Niels Anten, hoogleraar Gewas- en onkruidecologie: 'In veel delen van de wereld is de bladoppervlakte inderdaad toegenomen. Maar dat dit vooral te wijten zou zijn aan meer CO₂ is hoogst onzeker. Bovendien zijn bijeffecten van deze vergroening waarschijnlijk niet goed. Die vergroening zorgt bijvoorbeeld regionaal voor verminderde reflectie van straling, iets wat vooral op hogere breedtegraden bijdraagt aan opwarming. Verder versnelt de vergroening waarschijnlijk ook het smelten van de permafrost in de arctische gebieden, wat een extra CO₂-emissie veroorzaakt ter grootte van de huidige uitstoot van de VS.'

BEWERING 3

'In de wereld als geheel is ontbossing zowat gestopt. In arme landen verliezen we nog bos, maar in rijke landen komt er bos bij. Ontbos-

ILLUSTRATIE: SHUTTERSTOCK

sing in de tropen komt voor een groot deel door de behoefte van de lokale bevolking aan brandstof om vuur te maken.'

Pieter Zuidema, persoonlijk hoogleraar Tropische bossen: 'Dat ontbossing vooral komt door de lokale behoefte van brandstof voor vuur, is onjuist. Het verzamelen van brandhout dunt het bos uit, maar het zorgt zelden voor ontbossing. De belangrijkste oorzaak voor kaalkap van tropische bossen is de landbouw. 80 procent van de verdwenen bossen wordt omgezet in akkertjes voor kleinschalige landbouw en in commerciële plantages voor palmolie, pulphout, rubber en soja. Om te staven dat de ontbossing zowat is gestopt, gebruikt Ridley cijfers over netto bosverlies, de resultante van ontbossing en herbebossing. Maar een klein nettoverlies betekent niet dat er weinig ontbossing is. Nog steeds verdwijnt er jaarlijks een gebied ter grootte van twee keer Nederland aan tropisch bos en uit satellietmetingen blijkt dat dit recent is toegenomen. De uitspraak dat het bosoppervlak in rijke landen toeneemt, is wel juist. Dat geldt in geringe mate ook voor tropische landen, maar het is te vroeg voor algeheel optimisme over tropische bossen.'

BEWERING 4

'In mijn leven is het deel van de mensheid dat in armoede leeft, gekelderde van twee derde naar minder dan 10 procent. In lijn daarmee is

de kindersterfte op alle continenten spectaculair gedaald.'

Ruerd Ruben, hoogleraar Impactanalyse gericht op voedselzekerheid: 'Er is inderdaad sprake van een sterke daling van het percentage van de wereldbevolking dat in armoede leeft. De Wereldbank schatte het in 2015 op 9,2 procent. Maar de afname komt grotendeels voor rekening van China. In Sub-Sahara Afrika leeft nog altijd ruim 35 procent van de – groeiende – bevolking onder de armoedegrens. De daling van ondervoeding en kindersterfte houdt ook geen gelijke tred met de vermindering van armoede. De kindersterfte is tussen 1990 en 2015 weliswaar gehalveerd, van 90,6 naar 42,5 per 1000, maar groeiachterstand – *stunting* – is slechts met 30 procent teruggelopen in dezelfde periode. Het blijkt dus lastig om hogere inkomens te vertalen in betere voeding.' **GRK**

Lees ook de rubriek Opinie op p.20: Is er reden voor optimisme?

De speech van Ridley is terug te zien op WURtv

